

Skolelov, men det ærede Medlem havde Ret, naar han udtydede mine Ytringer for, ikke — thi det sagde han ikke — som jeg manglede Interesse for denne Sag, men som om mine Forventninger om denne Sag vare af den Besskaffenhed, at de gik ud paa, at det Tidspunkt maatte skubbes meget langt ud, da et Forslag til en saadan Lov kunde komme frem. Dette har ingenlunde været min Mening. Jeg skal tværtimod gjerne tilføie, at jeg saa fuldstændig deler hans Overbevisning om det Udsættelige i, at Sagen bringes frem, og at jeg selv har saameget tilovers for samme, rigtignok i Særdeleshed, som jeg før fremhævede, for et Hovedpunkt i den, nemlig Spørgsmaalet om det hele Tilsyn med Skolevæsenet, at jeg — forsaavidt jeg overhovedet maatte i længere Tid saa med det Ministerium at gjøre, som jeg for Tiden bestyrer —, ingenlunde vilde betragte det som nogen fjernstaaende Opgave for mig at tage fat paa Sagen. Men jeg negter paa den anden Side ikke, at jeg ikke kan dele den, som jeg maa kalde det, sangviniske Forestilling, at Sagen dermed skulde være nær ved sin Afslutning. Vi have jo desværre i denne Tid Exempler nok paa, at der kan fremkomme Forslag til Love, der have været forberedte meget lang Tid iforveien, som have været Gjenstand for en grundig og udtømmende Behandling, og som endelig have faaet en saadan Skikkelse, at man maatte tro med Visshed at kunne gjøre Regning paa ved dem at saa gjort en Ende paa, hvad man fra alle Sider har ønsket at saa en Ende paa, men at det dog pludselig kan vise sig, at Sagen ikke desto mindre er meget langt fra sin Afslutning. Ja, dersom man kunde finde et Middel til at saa det Overmaal eller Overflud af Skarpsindighed og Kræfter af forskjellig Art, som det ærede Medlem mente, at der var tilstede, ledet ind i det rette Spor, ledet hen til at arbejde paa at saa de Love frem, som man maa ønske, og saa dem frem paa den Maade, som man ønsker, saa vilde ogsaa jeg sige, at min Forestilling om den nævnte Sags Afslutning vilde blive mere sangvinisk. Men dette har man ingen Magt til. Det er jo netop Ulykken, at det omtalte Overmaal, hvis man vil kalde det saa, —

det er jo ialtsald det smukkeste Udtryk — af Kjendskaber og Kundskaber og Skarpsindighed anvendes i saa forskjellige og saa modstridende Retninger, at netop det derved forhindres fra at komme frem, som man ønsker at saa frem. Og under disse Omstændigheder vilde det dog, som sagt, være meget uforsigtigt, om jeg vilde antyde et Haab om, at man kunde vente snart at naa til det Resultat, selv om det staaer klart for mig, hvilken Vej man bør gaa, og selv om jeg har den bedste Villie til at betrede denne Vej, saasnart der er nogen Udfigt til at sætte Sagen igjennem.

Riser: Da det er blevet tilladt fra anden Side at fremhæve det Udsættelige i en større Omordning paa dette Omraade, saa maa det maasse ogsaa være mig tilladt med et eneste Ord at udhæve en ganske enkelt Retning, hvori jeg af Erfaring veed, at en Reform er yderst paatrængende, og det er nemlig med Hensyn til Ordningen af Skolevæsenet, som, efterat Loven af 16de Februar 1866 har gjort Inddrivelsen af Bøder udenfor kriminelle Sager anvendelig ogsaa paa Skolebøder, udover en utaalstelig, ja jeg tør næsten sige en demoraliserende Virkning. Jeg tør maasse saameget mere udtale dette netop overfor den nuværende Regjering, som dens Chef paa et langt tidligere Stadium, nemlig ved Behandlingen af Forslaget til Kommunalloven har udtalt sig i samme Retning og har beklaget, at den nævnte Lov blev anset anvendelig paa Skolevæsenet.

Jeg skal ikke iøvrigt vende tilbage til mine tidligere Ytringer, men jeg skal derimod tillade mig at rette et Par Bemærkninger til det 1ste Medlem for 9de Kreds (Rasmussen), som før mente, at jeg havde anset over Lovforslaget i den Retning, at det skulde være overflødig. Dette er ingenlunde Tilfældet. Hvad jeg har anset over, det er, at man ved samme kom ind paa en mislig Lovgivningsvei. Det er nemlig ingenlunde saa, som flere ærede Talere og navnlig min ærede Sidsmand (Gstrup) synes at have antaget, at de Mangler i den foreslaaede nye Lovs Affattelse, der maatte vise sig, ville kunne afhjælpes ved nye Cirkulærer, Instruxer eller Fortolknings-